

רשות ההגבלים העסקיים

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל

הסדר בין מבשלות בירה בינלאומיות בע"מ, החברה המרכזית לייצור משקאות קלים בע"מ, החברה המרכזית להפצת משקאות בע"מ ונביעות טבע הגליל בע"מ לבין שוקי וייס יזמות והפקות בע"מ

1. פתח דבר

ביום 22 בפברואר 2009 הונחה בפניי בקשה למתן פטור מאישור הסדר כובל לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "חוק ההגבלים העסקיים"), להסכם בין מבשלות בירה ישראל בע"מ (להלן: "מבשלות בירה"), החברה המרכזית לייצור משקאות קלים בע"מ (להלן: "החברה המרכזית"), החברה המרכזית להפצת משקאות בע"מ (להלן: "החברה המרכזית להפצה") ונביעות טבע הגליל בע"מ, לבין שוקי וייס יזמות והפקות בע"מ (להלן: "שוקי וייס"), בדבר מתן חסות על ידי החברה המרכזית ומבשלות בירה להופעתה בישראל של להקת "דפוש מוד".

לאחר שבחנתי את ההסדר ואת הכבילות המצויות בו, כמו גם את השפעתם האפשרית על התחרות בשוק הרלוונטי ונטלתי גם את עצתה של הועדה לפטורים ולמיזוגים, שוכנעתי כי ההסדר אינו פוגע פגיעה של ממש בתחרות, עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה ואין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. מטעמים אלה ראוי ההסדר לפטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, מהנימוקים שיפורטו להלן.

2. ההסדר והכבילות

2.1 תיאור הצדדים להסדר

החברה המרכזית היא חברה פרטית, המייצרת, משווקת ומפיצה משקאות קלים (בעיקר באמצעות החברה הבת, **החברה המרכזית להפצה**), לרבות משקאות מוגזים בטעם קולה אשר בהם מוכרזת היא כבעלת מונופולין¹ וכפופה להוראות לבעל מונופולין².

מבשלות בירה היא חברה בת של החברה המרכזית המייצרת, משווקת ומפיצה בירה תחת שמות מותג שונים, שהידועים בהם הם "טוברג" ו"קרלסברג".

¹ הכרזה בדבר קיום מונופולין – החברה המרכזית לייצור משקאות קלים בע"מ; 1998 הגבלים עסקיים 3001292.

² הוראות לבעל מונופולין – החברה המרכזית לייצור משקאות קלים בע"מ; 1998 הגבלים עסקיים 3006300.

נביעות היא חברה בת של החברה המרכזית, העוסקת בהפקת מים מינרליים והפצתם תחת המותג "נביעות".

שוקי וייס היא חברה פרטית, העוסקת בהפקת אירועי תרבות ובידור.

2.2 ההסדר

שוקי וייס עתידה להפיק מופע חד-פעמי בישראל של להקת המוסיקה "דפס מוד". המופע (להלן "**האירוע**") יתקיים, על-פי התכנון, ביום 1 במאי 2009 באצטדיון רמת-גן, וצפויים להגיע אליו כ- 50,000 איש.

על-פי ההסכם בין הצדדים עתידה מבשלות בירה להיות נותנת החסות לאירוע. מבשלות בירה תשקיע כספים רבים בקידום האירוע באמצעי פרסום שונים, כגון בטלויזיה וברדיו. מאידך תעשה מבשלות בירה שימוש בחסות כדי לקדם את מותג הבירה "טובורג", בין היתר בפרסומות שונות באמצעי התקשורת לפני האירוע וכן בשילוט והקרנת פרסומות על מסכים באתר האירוע, במהלך האירוע עצמו.

2.3 הכבילות שבהסדר

בהסכם קיימות כבילות משני סוגים: כבילות המתייחסות לנראות וכבילה המתייחסת למכירה: סעיף הכבילה ביחס למכירה קובע, כי המשקאות היחידים שיימכרו באירוע יהיו משקאות קלים ומשקאות בירה המיוצרים על ידי החברה המרכזית והחברות הקשורות בה, לרבות מבשלות בירה ונביעות – כבילה לפי סעיף 2(ב)(3) לחוק ההגבלים העסקיים, המתייחסת לאנשים עמם יעסקו הצדדים לכבילה.

הסעיפים המתייחסים לנראות קובעים כי מבשלות בירה תהא זכאית לנתח של 60% מהשילוט באתר במועד המופע. ככל שיוקרנו במהלך האירוע סרטי פרסומת על מסכים באתר, יהיו למעלה ממחצית מסרטי הפרסומת סרטונים של מבשלות בירה. בנוסף, התחייבה שוקי וייס שלא להתקשר עם נותני חסות נוספים מתחום המשקאות ביחס לאירוע.

נחיצות הכבילות

הכבילות נועדו להחזיר, למעשה, את השקעתן של החברה המרכזית והחברות הבנות שלה במתן החסות לאירוע. ויובהר, מבשלות בירה עתידה, על-פי ההסכם, להשקיע סכום נכבד בפרסום המופע ובשיווקו.

להכנסות מקבלת חסות חלק משמעותי במימון אירועים מסוג האירוע בו עסקינן. מתן החסות נחוץ, אפוא, כדי לקיים אירוע כזה ולהביא אל הצרכן הישראלי מופעים ואירועים בסדר גודל בינלאומי.

3. השפעת ההסדר על התחרות

3.1 החששות התחרותיים

החשש התחרותי העיקרי מכבילות מסוג זה שלפניי הוא, שמתחרים אחרים, שאינם נותני החסות, יידחקו החוצה מאירועים כגון זה הנדון. כתוצאה מכך, החשיפה למוצריהם של מתחרים אלה תקטן ובטווח הארוך הם עלולים לאבד נפח מכירות. על כך נוסף נפח המכירות שמאבדים המתחרים בטווח המיידי כתוצאה מעצם מתן בלעדיות במכירת מוצרים בתחומי האירוע. במיוחד אמורים הדברים במתחרים קטנים.

החששות האמורים פוחתים או מתעצמים בהתאם לגודל האירוע. החשש הוא גדול מקום שמדובר בהסכם המתייחס לאירוע מרכזי או ייחודי, ומובן שהוא גובר ככל שעולה מספר המבקרים באירוע. כך, למשל, הוחלט שלא לתת פטור למתן חסות בלעדית לאירוע "טעם העיר", בשל החשש כי ממתחרותיהן של החברות נותנות החסות יישלל כלי שיווקי משמעותי ומרכזי³.

מאידך באירועים בסדר גודל קטן יותר, כמו האירוע נושא החלטתי זו, לעתים מן הראוי לאפשר לנותני החסות לקטוף את פירות השקעתם ולקבל בלעדיות בפרסום מוצרים באתר האירוע או במכירת מוצרים בעת האירוע⁴.

למופע של "דפוש מוד", שייערך באצטדיון רמת-גן, צפויים להגיע פחות מ-50,000 איש. אין מדובר במופע בסדר גודל עצום או באירוע בעל חשיבות יוצאת דופן לחברה המרכזית, למבשלות בירה או למתחריהן. לשם השוואה, בעניין "טעם העיר" דובר באירוע מרכזי בתחום המזון והמשקאות, שנמשך מספר ימים, ואשר היו צפויים להגיע אליו מאות אלפי אנשים. באותו עניין דובר גם במתן חסות חוזר ונשנה לאירוע במשך מספר שנים. לא כן בענייננו, בו מדובר בהסכם אד-הוק, ביחס למופע חד-פעמי.

כאמור, מתן חסות לאירועים מסוג זה הוא חלק חשוב מן המכלול המאפשר קיום אירועי תרבות ברמה בינלאומית בישראל, ומתן בלעדיות מלאה או חלקית לנותני החסות לאירועים מסוג זה מאפשר להם להחזיר את השקעתם במימון האירוע.

מכל האמור לעיל עולה, כי החשש התחרותי העולה ממתן החסות לאירוע הנוכחי הוא מזערי, ומאידך נחוצות הכבילות לצורך החזר ההשקעה ממתן החסות. לפיכך ראוי ההסכם לפטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים.

4. סוף דבר

לאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ומיזוגים, ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים ולהעניק את הפטור המבוקש.

³ החלטה בדבר אי-מתן פטור מאישור הסדר כובל להסכם בין החברה המרכזית לייצור משקאות קלים בע"מ ומבשלות בירה ישראל בע"מ לבין רשת שוקן בע"מ, 2001 הגבלים עסקיים 3008150, להלן "עניין טעם העיר".

⁴ החלטה בדבר מתן פטור מאישור בית הדין להסדר כובל להסכם בין החברה המרכזית לייצור משקאות קלים בע"מ ומבשלות בירה ישראל בע"מ לבין מוסיקה פלוס בע"מ, 2001 הגבלים עסקיים 3010899.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק ההגבלים העסקיים נתונה החלטתי זו לערר בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל עליו ניתן הפטור.

רונית קן

הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, כ' באדר תשס"ט

16 במרץ 2009